

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10Csp/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121258257
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:6121258257.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinom Kopinom v spore žalobcu: POHOTOVOŠŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35807598, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka AK Majerníkova 3/A, Bratislava - Karlova Ves proti žalovanej: J. I., K.. X.XX.XXXX, B. K. I. X, o zaplatenie sumy 360,09 eur s prísł., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 297,83 eur spolu s 5 % ročným úrokom zo sumy 22,91 eur od 22.3.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.4.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.05.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.06.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.07.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.08.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.09.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.11.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.12.2018 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.01.2019 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.02.2019 do zaplatenia, zo sumy 22,91 eur od 22.03.2019 do zaplatenia; to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 51,95 %. O výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 360,09 eur spolu s prísł. a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník dňa 29.3.2017 uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere Č.. XXXXXXXXXX na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 550 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený s úverom. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 0 eur, úrok spojený s úverom vo výške 122 eur, čo v prípade riadneho splatenia úveru predstavuje spolu čiastku 672 eur, ktorú sa dohodli zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 28 eur po dobu 24 mesiacov, počnúc 21.4.2017 a končiac dňom 21.3.2019. Žalobca a žalovaná sa zároveň dohodli, že ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, zaväzuje sa veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne z dlžnej čiastky. Žalovaná je teda povinná zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 320,88 eur, spolu so zmluvným úrokom vo výške 71,12 eur a zmluvnou pokuto vo výške 10,00 % ročne zo sumy 28,- eur od 22.02.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.03.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.04.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.05.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.06.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.07.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.08.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.09.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.11.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.12.2018 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.01.2019 do zaplatenia, zo sumy 28,- eur od 22.02.2019

do zaplata, sumy 28,- eur od 22.03.2019 do zaplata, spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 28,- eur od 22.02.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.03.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.04.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.05.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.06.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.07.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.08.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.09.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.10.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.11.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.12.2018 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.01.2019 do zaplata, zo sumy 28,- eur od 22.02.2019 do zaplata a zo sumy 28,- eur od 22.03.2019 do zaplata

2. V danom prípade je teda predmetom konania zaplata sumy 360,09 eur s prísl.. S poukazom k uvedenému súd dňa 3.2.2022 v súlade s § 297 a § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vyhlásil v danej veci rozsudok bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo uverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu dňa 25.1.2022.

3. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškание v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1000,- eur.

4. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd v danej právnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

5. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila.

6. Žalobca k žalobe doložil Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru (ďalej len VOP) a zistil nasledujúci skutkový stav:

7. Žalobca a žalovaná ako klient uzavreli dňa 29.3.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 550 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 24-och mesačných splátkach v sume 28,00 eur, počnúc dátumom prvej platby dňa 21.4.2017 a zaplatiť úrok za poskytnutie úveru v sume 122,00 eur, čo predstavuje výšku úrokovej sadzby 20,03 % ročne a odplatu v sume 0 eur, pri RPMN vo výške 21,98 %. Celková suma úveru teda predstavuje čiastku 672,00 eur.

8. Podľa čl. 12 VOP, veriteľ upozorňuje spotrebiteľa, že v prípade nesplatenie spotrebiteľského úveru vznikne za podmienok stanovených v zmluve spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť dohodnutú čiastku za upomienky, okamžite splatiť celý dlh, povinnosť platiť úroky z omeškania, nahradiť škodu vo výške nekrýtej úrokom z omeškania, zmluvnú pokutu a uhradiť náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva a veriteľovi vznikne právo na realizáciu zabezpečenia uvedeného v zmluve, právo na odstúpenie od zmluvy a/alebo právo domáhať sa svojich práv na príslušnom orgáne.

9. Zo zmluvných dojednaní vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí jednotlivé splátky v lehote ich splatnosti dohodnutej v tejto zmluve, spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne z dlžnej čiastky.

10. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. V zmysle § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ zákon o spotrebiteľských úveroch), účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa § 2 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

15. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

21. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

22. V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

23. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

24. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

25. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

26. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“). Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

27. Ďalej súd zistil, že podľa zmluvy sa predmetný právny vzťah mal okrem iného riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka.

28. V slovenskom právnom poriadku existuje duálna právna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnú a obchodnoprávnú úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom lex specialis ku lex generalis, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje. V rámci obchodno-záväzkových vzťahov existuje aj skupina vzťahov, ktoré môže označiť ako fakultatívne obchodné záväzkové vzťahy, v ktorých si zmluvné strany môžu v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti dohodnúť obchodnoprávny režim svojho záväzku (§ 262 Obchodného zákonníka).

29. Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevyklučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné či ide o relatívne obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah.

30. Právna ochrana spotrebiteľa je jednou z priorít oblastí záujmu nielen práva Európskej únie ale aj nášho právneho poriadku. Nie je prípustné, aby sa kogentné normy určené na ochranu spotrebiteľa obchádzali zvolením iného zákona, ktorý primárne nie je určený na úpravu či realizáciu spotrebiteľských vzťahov, t.j. vzťahov, ktoré vznikajú pri nákupe tovarov a poskytovaní služieb spotrebiteľom, ktorí nekonajú pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej či inej zárobkovej činnosti. Zvolenie režimu Obchodného zákonníka nie je prípustné v prípadoch tzv. typových spotrebiteľských zmlúv, keď z celého kontextu uzatvorenej zmluvy je zrejmé, že sa uzatvára v zmysle Obchodného zákonníka len preto, aby sa vylúčili právne normy určené na ochranu spotrebiteľa. Nie je ani prípustné, aby dvom spotrebiteľom v porovnateľnej situácii neboli garantované rovnaké právne prostriedky a ochrana len s ohľadom na to, dodávateľ zvolí režim iného zákona. Aj pri zmluvách uzatváraných v zmysle Obchodného zákonníka je potrebné pri realizácii či aplikácii práva postupovať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku či osobitných právnych predpisoch ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa.

31. Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu.

32. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že žalobca a žalovaná uzavreli dňa 29.3.2017 žalobca a žalovaná ako klient uzavreli dňa 29.3.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 550 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 24-och mesačných splátkach v sume 28,00 eur, počnúc dátumom prvej platby dňa 21.4.2017 a zaplatiť úrok za poskytnutie úveru v sume 122,00 eur, čo predstavuje výšku úrokovej sadzby 20,03 % ročne a odplatu v sume 0 eur, pri RPMN vo výške 21,98 %. Celková suma úveru teda predstavuje čiastku 672,00 eur.

33. V danom prípade súd v prvom rade nepriznal jednu splátku ako si uplatnil žalobca v žalobe, ktorá mala byť splatná od 22.2.2018 do zaplatenia, nakoľko pri tejto jednej splátke si žalobca uplatnil nárok, ktorý je premlčaný a podľa § 54 a) Občianskeho zákonníka je zakázané vymáhať premlčaný nárok v spotrebiteľskom spore. Ide o to, že podľa Zmluvy o spotrebiteľskom úvere s POHOTOVOSTĚ, s.r.o. tak ako aj konštatuje žalobca v žalobe, splátky boli splatné vždy do 21. kalendárneho dňa v mesiaci a žaloba bola podaná dňa 22.2.2021, čiže táto prvá splátka bola premlčaná. Súd nepriznal žalobcovi zmluvný úrok vo výške 71,12 eur, pretože pokiaľ ide o úrok, ktorý bol vyčíslený priamo v spotrebiteľskej úverovej zmluve, bol vyčíslený v sume 122 eur popri poskytnutej pôžičke úvere 550 eur na 24 mesiacov, teda na 2 roky. Pri prepočte tohto úroku, výška tohto úroku vychádza na 11,09 %, pričom podľa údajov NBS priemerná sadzba úrokov pri začiatočnej fixácii úrokovej sadzby pre novo poskytované spotrebiteľské a ostatné úvery pre domácnosti pre obdobie od 1 do 5 rokov bola v mesiaci 3/2017, v čase uzavretia zmluvy, vo výške 7,22 % (zdroj www.nbs.sk <<http://www.nbs.sk>>). Čiže už samotná úroková sadzba 11,09 % je v rozpore s dobrými mravmi, lebo ju prevyšuje o viac ako 4 %. Okrem toho v bode 3. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedená výška úrokovej sadzby 20,03 % ročne, čo je zrejme nesprávny prepočet. Ak by táto zmluvná podmienka bola uvedená správne, dalo by sa už hovoriť o občiansko-právnej úžere pri dohodnutom úroku 20,03 %, ale zrejme ide o nesprávny prepočet. Či už samotná výška úrokovej sadzby, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, alebo aj chyba v prepočte úroku spôsobuje podľa § 9 v spojení s § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch bezpoplatkovosť a bezúročnosť poskytnutého úveru, nakoľko ide o chybné uvedenie údajov o úroku.

34. Preto súd vychádzal z toho, že úrok považuje za bezpoplatkový a bezúročný a takto vypočítal výšku splátok jednoducho z poskytnutej istiny 550 eur podelil na dobu 24 mesiacov, teda jedna mesačná splátka istiny by mala vychádzať na 22,91 eur mesačne. Žalobca si uplatnil trinásť nepremlčaných splátok, štrnásť bola premlčaná, ako súd uviedol, túto nepriznal. Istina tak tvorí sumu 297,83 eur. Súd priznal aj zákonné úroky z omeškania z tejto sumy. Súd takisto nepriznal zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne z jednotlivých nezaplatených splátok, lebo je to tiež v rozpore so spotrebiteľským právom, nakoľko za neplnenie povinnosti platiť riadne a včas splátku na strane spotrebiteľa si žalobca určil dá sa povedať

drakonickú sankciu. Ide o výrazne nerovné postavenie dodávateľa a spotrebiteľa. Súd tak priznal tento nárok spolu so zákonnými úrokmi z omeškania. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

35. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

36. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krátko zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť sice nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013.

37. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014 (porovnaj aj Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014).

38. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené závery aj preto súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§ 41 Občianskeho zákonníka).

40. Úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi niekoľkonásobne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Pokiaľ sú úroky neplatné nemožno ich ďalej moderovať. Poskytnutý úver je z uvedeného dôvodu bezúčinný.

41. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“

42. Dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 10 % z dlžnej splátky pri omeškaní dlžníka so splátkou súd hodnotí ako neprimeranú sankciu spojenú s nespĺnením záväzku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka o to viac, keď spotrebiteľ je povinný uhradiť účastníkovi konania okrem toho i sankčný úrok podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ale aj nahradiť škodu podľa VOP. Je neprijateľné, aby účastník konania viacnásobne postihoval spotrebiteľa za porušenie tej istej povinnosti - jeho omeškanie.

43. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

44. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru dostala do omeškania, preto ju súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka a v spojení s nariadením vlády a to tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a predstavuje výšku 5 % ročne z jednotlivých splátok tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

45. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

47. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

48. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Pokiaľ ide o trovy konania, žalobca si uplatnil istinu 320,88 eur, ale aj vyčíslený zmluvný úrok vo výške 71,12 eur. Súčet týchto súm súd vzal ako výpočtový základ pre výpočet trov konania a po prepočte miery úspechu a neúspechu sporových strán z toho výpočtového základu určil žalobcovi rozsah úspechu 51,95 %. Súd nevzhladol žiaden dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by úspešnejšiemu žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.